

УДК 658.5

Олексів Л. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРИБУТОК ТА СТРАТЕГІЇ ЙОГО ФОРМУВАННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Шведа Н.М.

Oleksiv L.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

COMPANY PROFIT AND ITS STRATEGIES

Supervisor: Shveda N.M.

Ключові слова: прибуток, формування прибутку, підприємство, стратегія

Keywords: profit, making a profit, enterprise, strategy

Прибуток підприємства є основною рушійною силою ринкової економіки, джерелом власних фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення фінансово-господарської діяльності. Нестача власних коштів спонукає до здійснення запозичень, що у кінцевому підсумку, у разі неефективної боргової політики, може призвести до фінансової кризи і банкрутства. Зростання прибутку підприємств, значною мірою, впливає на темпи економічного розвитку країни, окремих регіонів, збільшення суспільного багатства і підвищення життєвого рівня населення.

В сучасних умовах ефективність фінансово-господарської діяльності підприємств пов'язана з раціональним формуванням та розподілом фінансових ресурсів з метою досягнення високих фінансових результатів. Враховуючи різні аспекти планування діяльності підприємства, найважливішим є процес управління прибутком, як процес дослідження і прийняття управлінських рішень за усіма основними напрямками його формування, розподілу і використання.

Прибуток є основною фінансовою категорією, що відображає позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва та свідчить про обсяг і якість виробленої продукції.

Питання прибутковості та управління формуванням прибутку у процесі операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства, забезпечення його оптимального розподілу та використання відображенні у наукових працях вчених України та зарубіжжя, зокрема: І.А. Бланка, Ю.Ф. Бріггема, М. Ерхардта, Л.Л. Куц, Н.Г. Пігуль, А.М. Поддерєгіна, С.Ф. Покропивного та інших.

Поняття та сутність категорії «прибуток» описуються вченими по-різному. Так, І.А. Бланк, який одним із перших в Україні використовує поняття співвідношення ризику і доходу, визначає прибуток як втілений у грошовій формі чистий дохід підприємця на вкладений капітал, що характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності та є різницею між сукупним доходом і сукупними витратами у процесі здійснення цієї діяльності [1].

Бріггема Є.Ф. вважає що прибуток це передусім виробнича категорія, яка характеризує відносини, що складаються у процесі суспільного виробництва [2].

А.М. Поддерьогін визначає прибуток як частину заново створеної вартості, виробленої і реалізованої, готової до розподілу. Таким чином, наголошується на важливості процесу реалізації виробленого продукту за кошти.

Щоб підприємство було рентабельним, отримувало стабільний дохід, та могло в подальшому використовувати отримані кошти для покращення діяльності власного підприємства (нововведення, найм висококваліфікованих працівників, навчання кадрів, покращення умов праці та інше), тобто здійснювати самоінвестування, керівництву слід правильно обрати тип стратегічної орієнтації прибутку, оскільки планування прибутку на короткострокову перспективу і безпосереднє його використання залежить саме від обраної стратегії.

Тому, щоб не виникло форс-мажорних обставин у вигляді неотримання запланованого рівня прибутку, керівництву потрібно обрати одну із стратегій формування прибутку. Вирізняють такі стратегічні типи орієнтації підприємств на прибуток:

1. Стратегія одержання задовільного прибутку базується на одержанні підприємством такого рівня прибутку, якого вистачить на покриття усіх витрат і розвиток у довгостроковому періоді. Суть даної стратегії полягає в урахуванні ризику при плануванні. Стратегія забезпечення задовільного прибутку передбачає закріплення конкурентних позицій підприємства на ринку, можливість здійснення інвестиційного і інноваційного розвитку, матеріальної мотивації персоналу тощо.

2. Стратегія мінімізації прибутку (стабільного прибутку) передбачає максимізацію мінімуму доходів, що очікуються, поряд з мінімізацією максимуму збитків та при зважанні на дії конкурентів. Зазначена стратегія набуває все більшого розповсюдження, оскільки передбачає рентабельну діяльність підприємства та його розвиток, але не вимагає максимізації прибутку.

3. Максимізація прибутку передбачає одержання максимально високого прибутку як за рахунок внутрішніх резервів, так і за рахунок споживачів. В основу діяльності більшості вітчизняних підприємств закладена стратегія максимізації прибутку. Використання даної стратегії в короткостроковому періоді не забезпечує відповідних темпів економічного зростання в довгостроковому періоді. Виникає загроза використання високого прибутку на поточні цілі, внаслідок чого підприємство втрачає важливе джерело фінансування розширеного відтворення, збільшується загроза банкрутства, викликана високим рівнем ризику діяльності [3].

Оскільки прибуток є головною метою діяльності кожної комерційної установи, керівництву потрібно ретельно вивчати фактори макро- та мікросередовища підприємства які безпосередньо впливають та є невід'ємною частиною їх господарювання. Тому управління формуванням прибутку у процесі операційної, фінансової та інвестиційної діяльності зводиться до грамотного вибору стратегії отримання прибутку та є важливим аспектом у його подальшому використанні на користь компанії.

Список літератури

1. Бланк И.А. Управление прибылью / Бланк И. А. – К. : НИКА-Центр, 1998. – 544 с.
2. Брігхем С.Ф. Основи фінансового менеджменту: Підручник: Пер. з англ. – К.: Молодь, 1997. – 1000 с.
3. Нагайчук В.В. Показники оцінки якості прибутку підприємства та їх залежність від обраної стратегії /В.В. Нагайчук. – Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchtei/2011_2_1/NV-2011-V2_23.pdf